

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія

Затверджено
на засіданні кафедри економічної
і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри доц. Гудзеляк І. І.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ У ШКОЛІ»,
що викладається в межах ОПП Середня освіта (Географія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

Львів 2023

Назва курсу	<i>Актуальні проблеми суспільної географії у школі</i>
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет. Кафедра економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014.07 Середня освіта (Географія) Предметна спеціальність: 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	<i>Влах Мирослава Романівна</i> , канд. геогр. наук, доцент кафедри економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
Контактна інформація викладачів	myroslava.vlakh@lnu.edu.ua, mvlakhr@ukr.net, https://geography.lnu.edu.ua/employee/vlah-myroslava-romanivna тел. моб. 066-741-97-35
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекційно-семінарських занять. Також можливі онлайн-консультації через Zoom або Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/education-geography-master
Інформація про курс	Силабус укладено вперше. Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми суспільної географії у школі» є дисципліною вільного вибору циклу професійної та практичної підготовки, яка розроблена на кафедрі економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія в рамках освітньої програми підготовки магістра з предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) та викладається на денній і заочній формах навчання у 2 семестрі обсягом 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми суспільної географії у школі» висвітлює головні теоретико-методологічні і методичні проблеми суспільної географії на сучасному етапі її розвитку, зокрема щодо потрактування об'єкта та предмета дослідження, структури науки, головних законів, закономірностей та тенденцій її подальшого розвитку. Здобуті знання можуть бути використані в освітній діяльності в середній школі, зокрема при вивченні таких розділів навчальної програми з географії: «Україна у світі: природа, населення» (8 кл.), «Україна і світове господарство» (9 кл.), «Географія: регіони та країни» (10 кл.), «Географічний простір Землі» (11 кл.).
Мета та цілі курсу	<i>Мета:</i> ознайомити студентів першого курсу другого рівня вищої освіти (магістри) з теоретико-методологічною та методичною проблематикою суспільної географії та можливостями її застосування у шкільній освіті. Відповідно до освітньо-професійної програми вивчення дисципліни сприяє набуттю здобувачами вищої освіти таких компетентностей: ЗК 1. Здатність застосування знання у практичних ситуаціях. ФК 8. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності. ФК 11. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання. ПК 16. Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні знання та навички. ПК 17. Здатність розв'язувати задачі у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позакласної роботи, спрямовані на формування у здобувачів освіти ключових і предметних географічних компетентностей, фахового світогляду. ПК 22. Здатність до організації та проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти географічного, краєзнавчого, туристського або іншого фахового спрямування. ПК 23. Здатність впроваджувати україноцентричний підхід в освітній діяльності з урахування особливостей національного та регіонального контексту.
Література для вивчення дисципліни	Базова: 1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. /

- М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 344 с.
2. *Влах М.* Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 122 с.
3. *Влах М.* Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. : Допоміжні навчальні матеріали / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 138 с.
4. *Голіков А. П.* Вступ до економічної і соціальної географії : підручник / А. П. Голіков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – Київ : Либідь, 1997. – 316 с.
5. *Кобернік С. Г.* Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах : посіб. для вчителя / С. Г. Кобернік, Р. Ф. Коваленко, О. Я. Скуратович. – Київ : Навч. книга, 2005. – 319 с.
6. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon>.
7. *Немець К. А.* Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. – 228 с.
8. *Немець К. А.* Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу : навч.-метод. посіб. / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014. – 172 с.
9. *Топчієв О. Г.* Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – 366 с.
10. *Топузов О. М.* Загальна методика навчання географії : підручник / О. М. Топузов, В. М. Самойленко, Л. П. Вішнікіна. – Київ : Картографія, 2012. – 512 с.
10. *Топчієв О. Г.* Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – 632 с.
11. *Шаблій О.* До питання про конструктивність суспільної географії / О. Шаблій, М. Влах // Конструктивна географія і картографія: стан, проблеми, перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (1–3 жовтня 2020 р.). – Львів : Простір-М, 2020. – С. 46–50.
12. *Шаблій О.* Нова системна класифікація географічної науки : проблеми і напрямки модернізації / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Історія української географії : всеукр. наук.-теор. часопис. – 2015. – Вип. 32. – С. 7–18.
13. *Шаблій О.* Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 444 с.
14. *Шаблій О. І.* Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 744 с.

Додаткова:

1. *Андерсон В.* Проблеми теорії і практики сучасної економічної географії: нові парадигми на тлі пострадянських традицій / В. Андерсон // Агора. Наука без кордонів. – Вип. 11. – Київ : Стило, 2012. – С. 147–154.
2. *Влах М.* Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – 488 с.
3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.
4. *Кобернік С. Г.* Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах : посіб. для вчителя / С. Г. Кобернік, Р. Ф. Коваленко, О. Я. Скуратович. – Київ : Навч. книга, 2005. – 319 с.
5. *Лаврук М. М.* Методика навчання географії: практична і самостійна

	<p>робота студентів : навч.-метод. посіб. / М. М. Лаврук. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 136 с.</p> <p>6. <i>Шаблій О.</i> Суспільна географія: у чотирьох кн. [Вибрані твори] / О. Шаблій // Кн. перша. Проблеми теорії, історії та методики дослідження. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 814 с.; Кн. друга. Проблеми українознавства, регіоналістики і краєзнавства. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 706 с.; Кн. третя. Проблеми теоретичних досліджень, геоуманістики, географічної освіти. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 562 с.; Кн. четверта. У пошуках істини. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 838 с.</p> <p>7. <i>Шаблій О.</i> Теоретико-методологічні і методичні проблеми становлення нової суспільної географії / О. Шаблій // Суспільна географія і картографія: наукова спадщина та сучасні українознавчі студії: матеріали Всеукр. наук. онлайн-семінару (Україна, м. Львів, 20 травня 2021 р.). – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. – С. 83–93.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL :http://www.nbuv.gov.ua. 2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника. URL : http://www.library.lviv.ua. 3. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon. 4. Новини та матеріали з географії, блоги географів, географічний форум, наукові статті з географії. URL: http://www.geograf.com.ua. 5. Методичний портал для вчителя. URL: http://methodportal.com. 6. Українська електронна енциклопедія освіти. URL : http://eduglos.iitta.gov.ua; https://nauka.gov.ua/infrastructure/r.pfzfcHRs. 7. Український освітній онлайн-портал для вчителів «На Урок». URL: http://naurok.com.ua.
Тривалість курсу	90 годин
Обсяг курсу	<p><i>Денна форма навчання:</i> 24 год. аудиторних, з них – 12 год. лекції, 12 год. – семінарські заняття та 66 год. самостійної роботи.</p> <p><i>Заочна форма навчання:</i> 12 год. аудиторних, з них – 6 год. лекції, 6 год. – семінарські заняття та 78 год. самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Очікувані результати навчання згідно освітньої програми:</p> <p>ПРН 15. Розуміє концептуальні засади та основні теоретико-методологічні проблеми природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії та профільної географії на рівні новітніх наукових здобутків.</p> <p>ПРН 16. Обирає шляхи розв’язання практичних задач у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позанавчальної роботи, творчо застосовує методи формування ключових і предметних географічних компетентностей здобувачів у закладах освіти різного типу.</p> <p>ПРН 17. Знає та застосовує поняттєво-концептуальний апарат географії, теоретичні й емпіричні досягнення психології, педагогіки та методики навчання географії, що дозволяє пов’язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії та освітнього процесу з географії, організовувати дослідницьку роботу.</p> <p>ПРН 18. Обґрунтовує вибір сучасних методів і технологій прикладних географічних досліджень, профільного навчання географії, позанавчальної роботи зі здобувачами освіти, володіє методикою географічних досліджень, необхідних для організації практичних занять з географії та позашкільної роботи, демонструє вміння організовувати дослідницьку роботу здобувачів освіти.</p> <p>ПРН 19. Обирає форми та методи організації освітнього процесу з орієнтацією на світовий і національний рівень, володіє вміннями працювати в глобальному інформаційному середовищі за фахом, підбирати спеціальну літературу та картографічні твори.</p>

	<p>ПРН 20. Демонструє володіння спеціалізованими вміннями та навичками розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, які є необхідними для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.</p> <p>ПРН 21. Здійснює відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи, інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сучасне трактування сутності теоретико-методологічних проблем об'єкта і предмета дослідження суспільної географії; • місце суспільної географії у системі наук; • структуру суспільної географії; • поняттєво-терміний апарат суспільної географії; • зміст генетичних, структурних законів, законів відповідності та функціонування; • суть та особливості застосування у суспільній географії філософських, загальнонаукових та конкретнонаукових методів дослідження; • найважливіші концепції і теорії суспільної географії в контексті розв'язання поставлених завдань у навчальній програмі з географії у середній школі. <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати сформований у процесі навчання дисципліни науковий світогляд в освітній діяльності в середній школі; • застосовувати базові знання зі суспільної географії для формування розуміння причинно-наслідкових зв'язків та їхнього застосування у фаховій і соціальній діяльності; • пояснювати предметну сферу дослідження суспільної географії; • давати характеристику конкретних суспільно-географічних об'єктів на основі розгортання категорії «територія»; • застосовувати суспільно-географічні концепції і теорії для характеристики територій; • орієнтуватися в суспільно-географічній інформації; • репрезентувати знання про структуру суспільної географії, її об'єкт і предмет, місце та зв'язки в системі наук, суспільну значущість. <p>Набуті знання та вміння застосовуватимуться на практиці у викладанні шкільних курсів з географії у 8–11 класах.</p>
Ключові слова	Суспільна географія, історія суспільної географії, поняття, закон, закономірність, теорія, метод.
Формат курсу	Змішаний (очно-дистанційний). Проведення лекційних і семінарських занять.
Теми	<p>Тема 1. Зміст і завдання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми суспільної географії в школі».</p> <p>Тема 2. Метатеоретична проблема об'єкта і предмета суспільної географії: зв'язок навчальних програм дисциплін загальної середньої і вищої школи.</p> <p>Тема 3. Проблема структури суспільно-географічного знання та її висвітлення в шкільній географії.</p> <p>Тема 4. Сучасна методологія і методи дослідження в шкільній суспільній географії.</p> <p>Тема 5. Проблема суспільно-географічних законів і закономірностей та її висвітлення в шкільному курсі географії.</p> <p>Тема 6. Сучасні тенденції розвитку суспільної географії: відображення в шкільному курсі географії.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з географії та педагогіки, з магістерського курсу «Міждисциплінарний підхід у навчанні географії в школі».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час	Використовуються такі методи навчання: а) словесні – лекція, пояснення, бесіда;

викладання курсу	б) наочні – ілюстрування лекційного матеріалу картосхемами, рисунками, графіками та таблицями; в) інтерактивні – мозковий штурм, кейсів, проблемний виклад матеріалу.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, програми ZOOM, Office 365
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: <i>семінарські заняття</i> : 6 занять по 5 балів за кожне; максимальна кількість балів – 30 (30 % семестрової оцінки); <i>змістовий модуль</i> : 30 балів за відкриті тестові завдання; максимальна кількість балів – 30 (30 % семестрової оцінки); <i>індивідуальне науково-дослідне завдання</i> : максимальна кількість балів – 40 (40 % семестрової оцінки). Підсумкова максимальна кількість балів – 100. <i>Відвідування занять</i> . Обов'язкова присутність студентів на лекціях і семінарських заняттях. <i>Політика щодо крайдат і перескладання</i> . Семінарські заняття, які відпрацьовуються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчими балами. Перескладання модуля відбувається лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). <i>Академічна доброчесність</i> . Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фальсифікація джерел, списування будуть вважатися випадками академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в практичній роботі студента є підставою для її незарахування. Списування під час модульного опитування заборонені.
Питання до заліку	Питання формуються відповідно до програми силабусу.
Опитування	Анкету для оцінювання якості курсу буде надано після його завершення.

Структура курсу

№ п/п	Тема, план	Форма діяльності	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год. (денна / заочна)	Термін виконання
1.	Зміст і завдання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми суспільної географії у школі» 1. Проблема назовництва науки і навчальної дисципліни «Суспільна географія». 2. Поняття та структура суспільно-географічного знання (учення, теорії, концепції, гіпотези, категорії) та його відображення у шкільному курсі географії. 3. Поняття наукової проблеми. Типи наукових проблем. 4. Головні категорії суспільної географії (геопростір, геочас). 5. Завдання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми суспільної географії в школі».	Лекція Самостійна робота	1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 19–35, 231–238, 296–306. 2. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с. 3. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon . 4. <i>Топчієв О. Г.</i> Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – С. 164–200. 5. <i>Шаблій О.</i> Суспільна географія : у чотирьох кн. [Вибрані твори] / О. Шаблій // Кн. четверта. У пошуках істини. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 51–70.	(2 год. / –) Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / –)	До наступного заняття

2.	Зміст і завдання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми суспільної географії у школі»	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 19–35, 231–238, 296–306.</p> <p>2. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>3. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>4. <i>Топчієв О. Г.</i> Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – С. 164–200.</p> <p>5. <i>Шаблій О.</i> Суспільна географія : у чотирьох кн. [Вибрані твори] / О. Шаблій // Кн. четверта. У пошуках істини. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 51–70.</p>	<p>(2 год. / –)</p> <p>1. Проблема назовництва науки і навчальної дисципліни «Суспільна географія».</p> <p>2. Поняття та структура суспільно-географічного знання (учення, теорії, концепції, гіпотези, категорії) та його відображення у шкільному курсі географії.</p> <p>3. Поняття наукової проблеми. Типи наукових проблем.</p> <p>4. Головні категорії суспільної географії (геопростір, геочас).</p> <p>5. Завдання навчальної дисципліни .</p>	До наступного заняття
		Самостійна робота		(6 год. / –)	
3.	Метатеоретична проблема об'єкта і предмета суспільної географії: зв'язок навчальних програм дисциплін загальної середньої і вищої школи 1. Наукова дискусія про загальний і конкретні об'єкти дослідження суспільної географії. 2. Проблема змістової і термінової неузгодженості понять на означення загального об'єкта суспільної географії (географічна оболонка, ландшафтна оболонка, антропосфера, антропоція, суспільство, людські спільноти). 3. Просторова (територіальна, геотериторіальна) організація географічної оболонки як предмет дослідження суспільної географії на сучасному етапі розвитку науки.	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 172–217.</p>	(2 год. / 2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота	<p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 152–172, 238–240.</p> <p>3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>4. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>5. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 12–41, 57–82.</p> <p>6. <i>Шаблій О.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 7–21.</p>	<p>Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / 13 год.)</p>	

4.	Метатеоретична проблема об'єкта і предмета суспільної географії: зв'язок навчальних програм дисциплін загальної середньої і вищої школи	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 172–217.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 152–172, 238–240.</p> <p>3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>4. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>5. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 57–82.</p> <p>6. <i>Шаблій О.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 7–21.</p>	(2 год. / 2 год.) 1. Наукова дискусія про загальний і конкретні об'єкти дослідження суспільної географії. 2. Проблема змістової і термінової неузгодженості понять на означення загального об'єкта суспільної географії (географічна оболонка, ландшафтна оболонка, антропосфера, антропоторія, суспільство, людські спільноти). 3. Просторова (територіальна, геотериторіальна) організація географічної оболонки як предмет дослідження суспільної географії на сучасному етапі розвитку науки.	До наступного заняття
		Самостійна робота		(6 год. / 13 год.)	
5.	Проблема структури суспільно-географічного знання та її висвітлення в шкільній географії 1. Підходи, принципи, критерії класифікації суспільно-географічної науки. 2. Аналіз чинних схем структурування суспільної географії. 3. Нова концептуальна модель суспільно-географічної науки (О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик, 2018). Поняття базових, дивергентних і конвергентних наукових напрямів суспільної географії. 4. Проблема надмірної	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 173–188, 240–241.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 46–50.</p> <p>3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. : Допоміжні навчальні матеріали / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 87–119.</p> <p>4. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL:</p>	(2 год. / 2 год.)	1 тиж.
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / 13 год.)	

	економізації суспільної географії у шкільній освіті.		<p>https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>5. <i>Шаблій О.</i> Нова системна класифікація географічної науки : проблеми і напрямки модернізації / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Історія української географії : всеукр. наук.-теор. часопис. – 2015. – Вип. 32. – С. 7–18.</p> <p>6. <i>Шаблій О.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 21–29.</p>		
6.	Проблема структури суспільно-географічного знання та її висвітлення в шкільній географії	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 173–188, 240–241.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 46–50.</p> <p>3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. : Допоміжні навчальні матеріали / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 87–119.</p> <p>4. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>5. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>6. <i>Шаблій О.</i> Нова системна класифікація географічної науки : проблеми і напрямки модернізації / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Історія української географії : всеукр. наук.-теор. часопис. – 2015. – Вип. 32. – С. 7–18.</p> <p>7. <i>Шаблій О.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 21–29.</p>	(2 год. / 2 год.) 1. Місце суспільної географії у системі географічної науки, системі наук про Землю. 2. Підходи, принципи і критерії класифікації суспільно-географічної науки. 3. Процеси диференціації та інтеграції суспільно-географічного знання. Аналіз чинних схем структурування суспільної географії. 4. Нова концептуальна модель суспільно-географічної науки (О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик, 2018). Поняття базових, дивергентних і конвергентних наукових напрямів суспільної географії. 5. Проблема надмірної економізації суспільної географії у шкільній освіті.	До наступного заняття
		Самостійна робота		(6 год. / 13 год.)	

7.	<p>Сучасна методологія і методи дослідження в шкільній суспільній географії.</p> <p>1. Сутність понять «методологія», «метод», «методика», «парадигма».</p> <p>2. Системна методологія суспільної географії як основа наукового пізнання. Системні поняття суспільної географії.</p> <p>3. Головні методологічні проблеми суспільної географії та їхнє висвітлення у шкільній освіті (проблема взаємодії природи і суспільства, проблема цілісності географічного знання, проблема єдності просторового (хорологічного) і часового (хронологічного) підходів).</p> <p>4. Система філософського, загальнонаукових і конкретнаукових методів суспільної географії.</p> <p>5. Інформатизація суспільної географії як головна методична проблема суспільно-географічної науки і освіти. Поняття геоінформаційних систем.</p>	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 16–18, 109–130.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 46–50.</p> <p>3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>4. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>5. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 83–118.</p> <p>6. <i>Топчієв О. Г.</i> Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – С. 43–120.</p> <p>7. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 396–422.</p>	(2 год. / 2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / 13 год.)	
8.	<p>Сучасна методологія і методи дослідження в шкільній суспільній географії.</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 16–18, 109–130.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 46–50.</p> <p>3. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>4. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 83–118.</p> <p>5. <i>Топчієв О. Г.</i> Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи,</p>	(2 год. / 2 год.) 1. Сутність понять «методологія», «метод», «методика», «парадигма».	До наступного заняття
				2. Системна методологія суспільної географії як основа наукового пізнання. Системні поняття суспільної географії.	
				3. Головні методологічні проблеми суспільної географії та їхнє висвітлення в шкільній освіті (проблема взаємодії природи і суспільства,	

			методики: навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – С. 43–120. 6. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 396–422.	проблема цілісності географічного знання, проблема єдності просторового (хорологічного) і часового (хронологічного) підходів). 4. Система методів суспільної географії. 5. Інформатизація суспільної географії як головна методична проблема суспільно-географічної науки і освіти. Поняття геоінформаційних систем.	
		Самостійна робота		(6 год. / 13 год.)	
9.	Проблема суспільно-географічних законів і закономірностей та її висвітлення в шкільному курсі географії 1. Поняття суспільно-географічного закону, закономірності. 2. Типи суспільно-географічних законів за зрізами геопросторової організації суспільства (О. Шаблій, 2003): <i>генетичні</i> (територіальної диференціації (поділу) праці, територіальної інтеграції (об'єднання) праці; <i>структурні</i> (кілець Тюнена, граток Кристаллера); відповідності (відповідності систем розселення господарським територіальним системам, відповідності соціальних територіальних систем системам розселення); <i>функціональні</i> (територіальної гравітації, територіальної дифузії, геокібернетичні). 3. Приклади вияву суспільно-географічних законів і закономірностей за навчальним матеріалом шкільної географії.	Лекція Самостійна робота	1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 242–243. 2. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon . 3. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 218–247.	(2 год. / –) Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / –)	До наступного заняття

10.	<p>Проблема суспільно-географічних законів і закономірностей та її висвітлення у шкільному курсі географії</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 242–243.</p> <p>2. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>3. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 218–247.</p>	<p>(2 год. / –)</p> <p>1. Поняття суспільно-географічного закону, закономірності.</p> <p>2. Типи суспільно-географічних законів за зрізами геопросторової організації суспільства (О. Шаблій, 2003): <i>генетичні</i> (територіальної диференціації (поділу) праці, територіальної інтеграції (об'єднання) праці; <i>структурні</i> (кілець Тюенена, ґраток Кристаллера); відповідності (відповідності систем розселення господарським територіальним системам, відповідності соціальних територіальних систем системам розселення); <i>функціональні</i> (територіальної гравітації, територіальної дифузії, геокібернетичні). Навести конкретні приклади зі шкільної географії.</p>	До наступного заняття
		Самостійна робота		(6 год. / –)	
11.	<p>Сучасні тенденції розвитку суспільної географії: відображення в шкільному курсі географії</p> <p>1. Суспільні виклики розвитку суспільної географії (людиноцентризм; інноваційна модернізація економіки; інформатизація, цифровізація суспільного розвитку; формування креативної економіки, просторовий розвиток, геопланування і</p>	Лекція	<p>1. <i>Андерсон В.</i> Проблеми теорії і практики сучасної економічної географії: нові парадигми на тлі пострадянських традицій / В. Андерсон // Агора. Наука без кордонів. – Вип. 11. – Київ : СтилоС, 2012. – С. 147–154.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 172–217.</p> <p>3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 243–244.</p> <p>4. <i>Голіков А. П.</i> Вступ до економічної і соціальної географії : підручник /</p>	(2 год. / –)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / –)	

	<p>регіоналістика; реформа АТУ).</p> <p>2. Реекономізація як головний сучасний напрям розвитку теорії і методології суспільної географії.</p> <p>3. Екологізація, соціалізація, психологізація суспільної географії.</p> <p>4. Формування нової суспільної географії (О. Шаблій, 2021)</p>	<p>А. П. Голіков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – Київ : Либідь, 1997. – С. 51–87.</p> <p>5. <i>Немець К. А.</i> Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. – С. 26–43.</p> <p>6. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>7. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 263–286.</p> <p>8. <i>Шаблій О.</i> До питання про конструктивність суспільної географії / О. Шаблій, М. Влах // Конструктивна географія і картографія: стан, проблеми, перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (1–3 жовтня 2020 р.). – Львів : Простір-М, 2020. – С. 46–50.</p> <p>9. <i>Шаблій О.</i> Концепція геопросторової організації в інформаційному суспільстві / О. Шаблій // Суспільна географія. Кн. 1. Проблеми теорії, історії та методики дослідження. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – С. 370–377.</p> <p>10. <i>Шаблій О.</i> Теоретико-методологічні і методичні проблеми становлення нової суспільної географії / О. Шаблій // Суспільна географія і картографія: наукова спадщина та сучасні українознавчі студії: матеріали Всеукр. наук. онлайн-семінару (Україна, м. Львів, 20 травня 2021 р.). – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. – С. 83–93.</p>		
12	<p>Сучасні тенденції розвитку суспільної географії: відображення в шкільному курсі географії</p>	<p>Семінарське заняття</p> <p>1. <i>Андерсон В.</i> Проблеми теорії і практики сучасної економічної географії: нові парадигми на тлі пострадянських традицій / В. Андерсон // Агора. Наука без кордонів. – Вип. 11. – Київ : Стилос, 2012. – С. 147–154.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 172–217.</p> <p>3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 243–244.</p> <p>4. <i>Голіков А. П.</i> Вступ до економічної і соціальної географії : підручник / А. П. Голіков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – Київ : Либідь, 1997. – С. 51–87.</p> <p>5. <i>Немець К. А.</i> Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Харків :</p>	<p>(2 год. / –)</p> <p>1. Суспільні виклики розвитку суспільної географії (людиноцентризм, інноваційна модернізація економіки, формування креативної економіки, геопланування, реформа АТУ).</p> <p>2. Реекономізація як головний сучасний напрям розвитку теорії і методології суспільної географії.</p> <p>3. Екологізація,</p>	<p>До наступного заняття</p>

			<p>ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. – С. 26–43.</p> <p>6. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>7. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 263–286.</p> <p>11. <i>Шаблій О.</i> До питання про конструктивність суспільної географії / О. Шаблій, М. Влах // Конструктивна географія і картографія: стан, проблеми, перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (1–3 жовтня 2020 р.). – Львів : Простір-М, 2020. – С. 46–50.</p> <p>12. <i>Шаблій О.</i> Концепція геопросторової організації в інформаційному суспільстві / О. Шаблій // Суспільна географія. Кн. 1. Проблеми теорії, історії та методики дослідження. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – С. 370–377.</p> <p>13. <i>Шаблій О.</i> Теоретико-методологічні і методичні проблеми становлення нової суспільної географії / О. Шаблій // Суспільна географія і картографія: наукова спадщина та сучасні українознавчі студії: матеріали Всеукр. наук. онлайн-семінару (Україна, м. Львів, 20 травня 2021 р.). – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. – С. 83–93.</p>	соціалізація, психологізація суспільної географії.	
	Самостійна робота			(6 год. / –)	
	Авдиторні години (денна/заочна)			24 год. / 12 год.	
	Самостійна робота			66 год. / 78 год.	
	ІНДЗ			10 год. / –	
	УСЬОГО			90 год. / 90 год.	